

مروری بر لایحه بودجه ۱۴۰۱ (بودجه عمومی)

معاونت بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

فهرست مطالب

❑ رویکرد لایحه بودجه ۱۴۰۱

❑ روند بودجه عمومی دولت

❑ اجزای اصلی منابع لایحه بودجه عمومی

❑ اجزای اصلی مصارف لایحه بودجه عمومی

❑ نسبت‌های تحلیلی لایحه بودجه

❑ بخش خصوصی در لایحه بودجه عمومی

اهم رویکردهای لایحه بودجه ۱۴۰۱

• رشد اقتصادی با تمرکز بر ارتقای بهره‌وری

- رشد اقتصادی ۸ درصدی برای سال ۱۴۰۱
- تعیین سهم هر استان در رشد اقتصادی هدفگذاری شده
- تدوین برنامه توسعه صنعتی و مشخص کردن صنایع اولویت‌دار
- هدایت حمایت‌ها به سمت طرح‌های فناورانه با اولویت‌دهی بر نیازهای صنایع اولویت‌دار (توجه به اقتصاد دیجیتال)
- استفاده موثر از سیاست‌های تعرفه‌ای
- حمایت موثر از تامین مالی در زنجیره (فکتورینگ)
- ایجاد زمینه‌های استقرار نظام مشارکت عمومی - خصوصی به ویژه برای طرح‌های عمرانی بزرگ
- توسعه صادرات
- ارتقای بهره‌وری
- تسهیل فضای کسب و کار
- اشتغال‌زایی

• ثبات اقتصادی

- جلوگیری از افزایش پایه پولی و تورم
- تدوین اصلاحات نظام بانکی با هدف حفظ ارزش پولی ملی و مدیریت نرخ ارز و انتظارات تورمی و انجام عملیات بازار باز
- کاهش مداخلات دولت در اقتصاد و قیمت‌گذاری برای ایجاد ثبات در سطح خرد و بازارها

• عدالت محوری

- توجه به معیشت افراد به خصوص اقشار فقیر
- رشد حقوق و دستمزد مبتنی بر عدالت و کاهش فاصله‌ها به هدف جلوگیری از کسری بودجه مزمن و ایجاد فشار تورمی

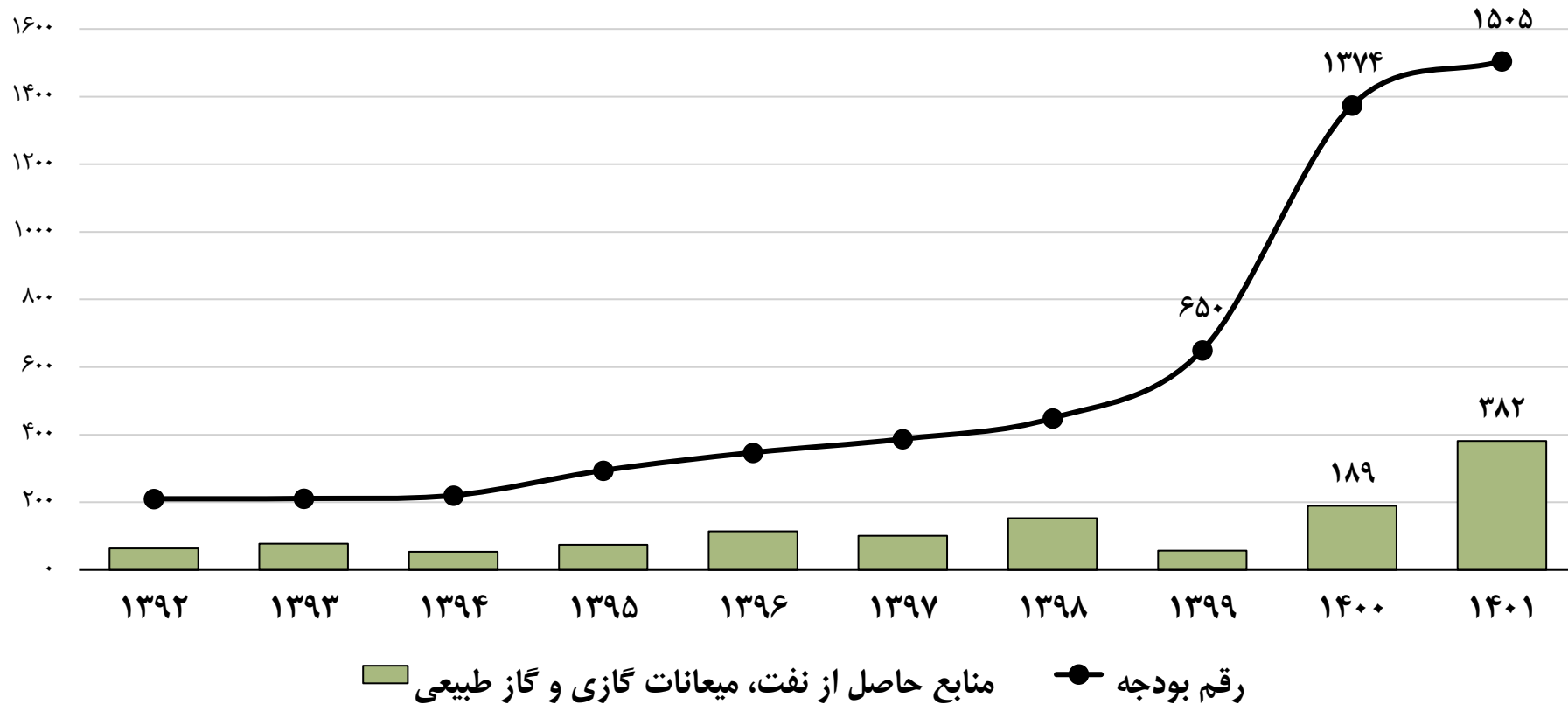
• تغییر ساختار بودجه به بودجه برنامه‌محور و تامین مالی اقتصاد

- شناسایی پایه‌های مالیاتی جدید، هوشمند سازی اخذ مالیات و استفاده از ابزار تشویقی
- فروش، واگذاری و مولدسازی املاک و اراضی ساختمان‌ها با اولویت بازپرداخت منابع حاصله به دستگاه ذی‌ربط

روند بودجه عمومی دولت

روند منابع/مصارف بودجه عمومی دولت (هزار میلیارد تومان)

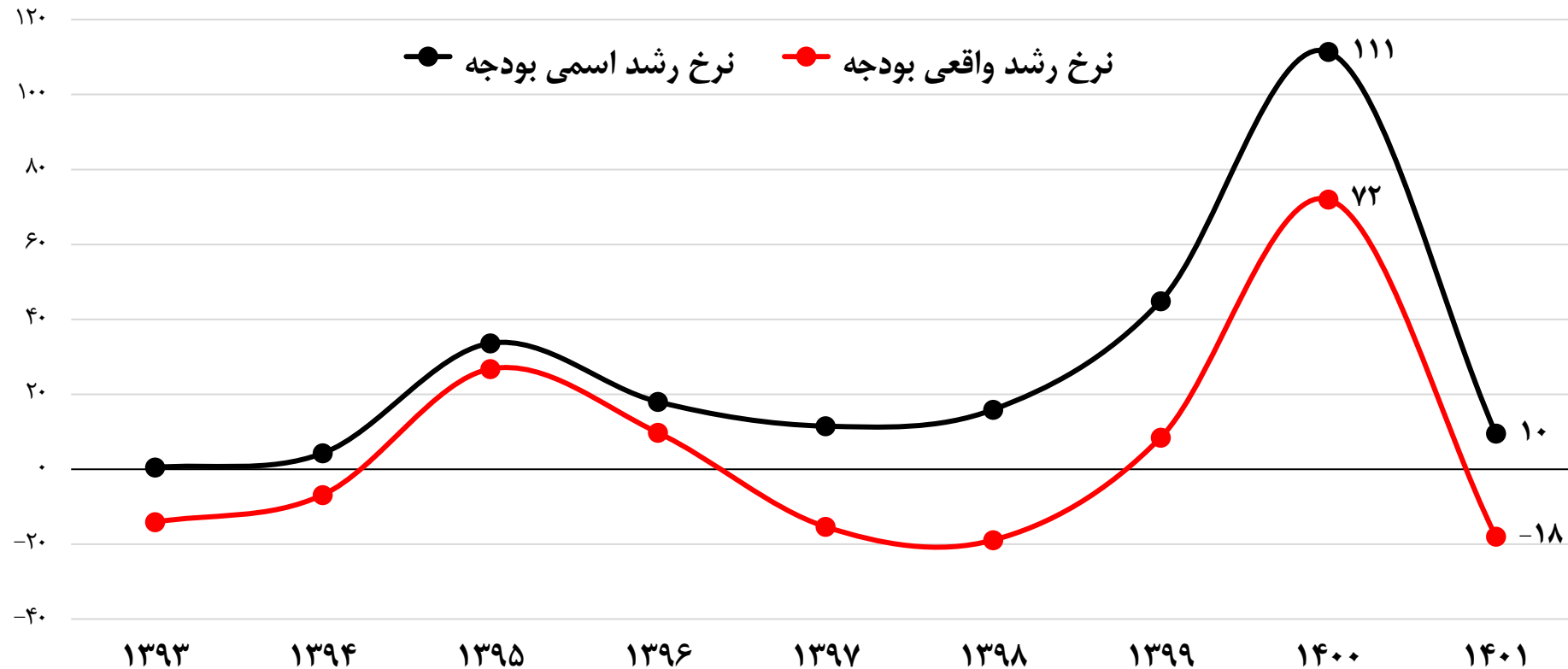

منابع بودجه عمومی دولت در لایحه ۱۴۰۱، شامل منابع عمومی (۱۳۷۲ هزار میلیارد تومان) و درآمد اختصاصی (۱۳۳ هزار میلیارد تومان) می‌شود.

روند بودجه عمومی دولت

نرخ رشد سالانه بودجه عمومی دولت (درصد)

* ارقام واقعی؛ تعدیل شده بر اساس تورم مصرف کننده
** برای تورم سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ از پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول در اکتبر ۲۰۲۱ استفاده شده است

منابع بودجه عمومی دولت

هزار میلیارد تومان

شرح	۱۳۹۹	۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	درصد تغییرات بودجه ۱۴۰۰ به بودجه ۱۳۹۹	درصد تغییرات لایحه ۱۴۰۱ نسبت به مصوب ۱۴۰۰
درآمدها	۲۸۹	۴۵۵	۶۶۴	۵۷.۴	۴۶
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۰۷	۳۹۵	۴۰۸	۲۶۹	۳
واگذاری دارایی‌های مالی	۱۷۵	۴۲۷	۲۹۹	۴۴	-۳۰
جمع منابع عمومی دولت	۵۷۱	۱۲۷۸	۱۳۷۲	۱۲۳	۷

تفاوت‌ها ناشی از گردکردن ارقام است.

مصارف بودجه عمومی دولت

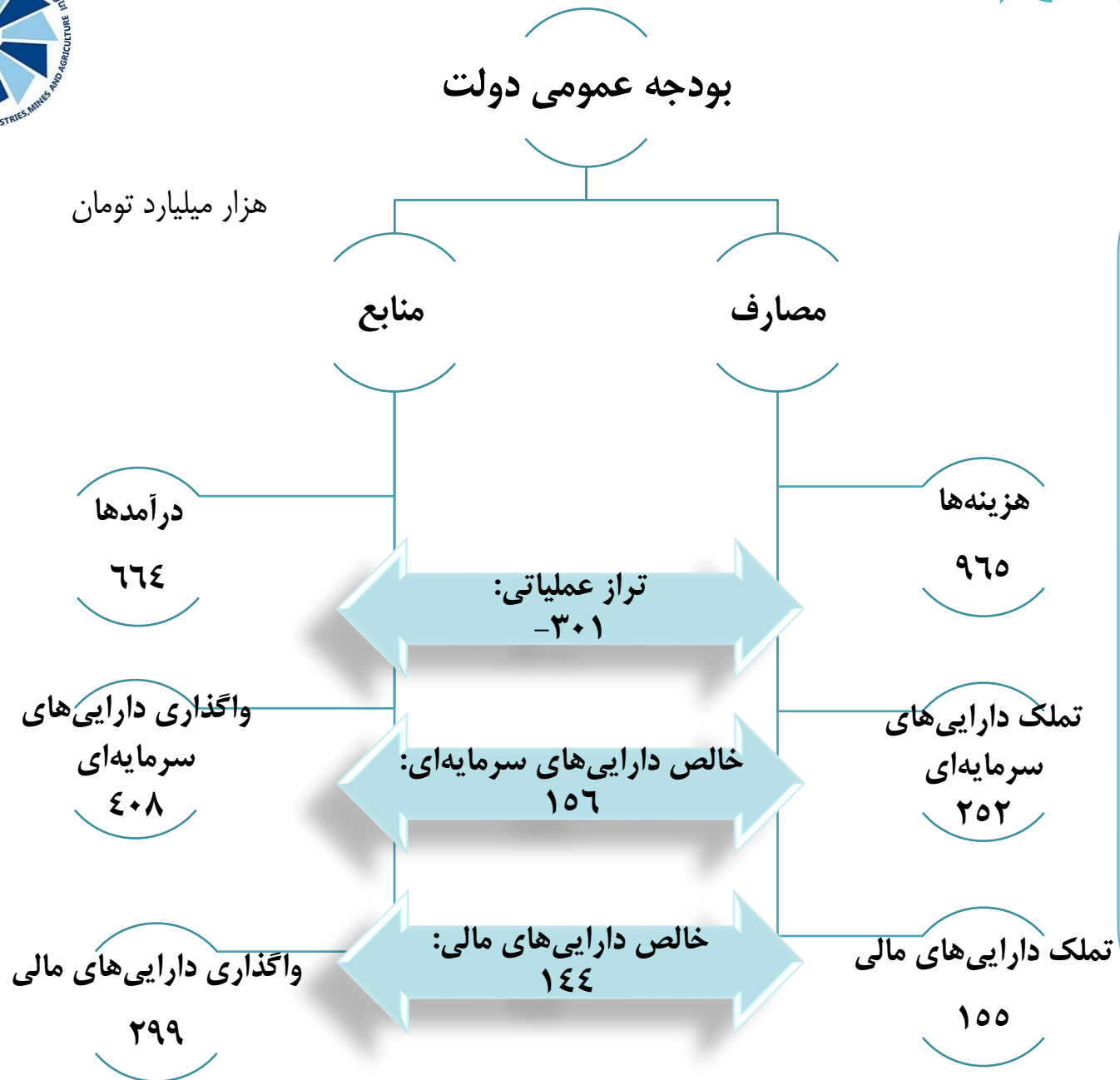
هزار میلیارد تومان

شرح	۱۳۹۹	۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	درصد تغییرات بودجه ۱۴۰۰ به بودجه ۱۳۹۹	درصد تغییرات لایحه ۱۴۰۱ نسبت به مصوب ۱۴۰۰
هزینه‌ها	۴۳۶	۹۱۹	۹۶۵	۱۰.۸	۵
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	۸۸	۱۷۶	۲۵۲	۱۰۰	۴۳
تملك دارایی‌های مالی	۴۷	۱۸۳	۱۵۵	۲۸۹	-۱۵
جمع مصارف عمومی دولت	۵۷۱	۱۲۷۸	۱۳۷۲	۱۲۳	۷

تفاوت‌ها ناشی از گردکردن ارقام است.

مصارف و منابع - تراز لایحه بودجه ۱۴۰۱

تراز عملیاتی، به نوعی وابستگی دولت را به درآمدهای سرمایه‌ای از قبیل نفت و گاز و درآمدهای مالی نشان می‌دهد. منفی بودن این تراز در لایحه بودجه ۱۴۰۱ بدین معناست که دولت نمی‌تواند اعتبار هزینه‌ای خود را از درآمدهایی غیر از فروش دارایی‌ها از جمله فروش نفت و گاز جبران کند. شایان ذکر است تراز عملیاتی در لایحه ۱۴۰۱ (منفی ۳۰۱ هزار میلیارد تومان) نسبت به رقم مشابه در بودجه ۱۴۰۰ (منفی ۴۶۴ هزار میلیارد تومان) تا حدی بهبود یافته است.

کسری تراز عملیاتی لایحه ۱۴۰۱، با مازاد تراز سرمایه‌ای و مالی پوشش داده شده است. تقریباً ۵۲ درصد از کسری تراز عملیاتی توسط تراز دارایی‌های سرمایه‌ای و ۴۸ درصد مابقی نیز توسط تراز دارایی‌های مالی پوشش داده شده است.

اجزای منابع لایحه بودجه ۱۴۰۱ - درآمدها

هزار میلیارد تومان

سهم درآمدهای مالیاتی از منابع عمومی بودجه از ۲۵.۳ درصد در بودجه مصوب ۱۴۰۰ به حدود ۳۸.۴ درصد در لایحه ۱۴۰۱ رسیده است که نشان می‌دهد دولت بیش از سال قبل، برای تحقق درآمدهای خود بر مالیات تمرکز کرده است.

تفاوت‌ها ناشی از گرد کردن ارقام است.

اجزای منابع لایحه بودجه - درآمدها - مالیات

هزار میلیارد تومان

شرح	قانون ۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	درصد تغییر لایحه ۱۴۰۱ به ۱۴۰۰	سهم در رشد
درآمدهای مالیاتی	۳۲۵	۵۲۷	۶۲.۲	۶۲.۲
مالیات اشخاص حقوقی	۵۹.۲	۱۳۵	۱۲۷.۹	۲۳.۳
مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی	۴۵.۶	۱۱۳	۱۴۷.۸	۲۰.۷
مالیات بر درآمدها	۵۴.۲	۸۵	۵۶.۷	۹.۵
مالیات حقوق کارکنان بخش عمومی	۱۶.۹	۲۵	۴۷.۹	۲.۵
مالیات حقوق کارکنان بخش خصوصی	۱۵.۶	۲۴	۵۳.۸	۲.۶
مالیات مشاغل	۱۷	۳۴	۱۰۰.۰	۵.۲
مالیات بر ثروت	۳۴.۳	۲۸	-۱۸.۴	-۱.۹
مالیات بر واردات	۵۴.۵	۸۰	۴۶.۸	۷.۸
مالیات بر کالاها و خدمات	۱۲۳	۲۰۵	۶۶.۷	۲۵.۲
مالیات بر ارزش افزوده	۸۸.۳	۱۴۹	۶۸.۷	۱۸.۷

درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی شده طبق قانون بودجه ۱۴۰۰، حدود ۳۲۵ هزار میلیارد تومان بوده که بر اساس آمارهای سازمان امور مالیاتی، حدود ۵۱ درصد از آن طی هفت ماهه نخست ۱۴۰۰ محقق شده است. با فرض استمرار این روند تا پایان سال ۱۴۰۰، تقریباً ۸۸ درصد از آن (یعنی معادل ۲۸۶ هزار میلیارد تومان) محقق خواهد شد. این در حالی است که رقم پیش‌بینی شده در لایحه ۱۴۰۱، حدود ۵۲۷ هزار میلیارد تومان است که تقریباً ۱.۸ برابر عملکرد برآورد شده برای سال ۱۴۰۰ خواهد بود! حتی نسبت به بودجه مصوب ۱۴۰۰ نیز رشد ۶۲.۲ درصد برای درآمدهای مالیاتی در نظر گرفته شده است.

دولت در لایحه ۱۴۰۱، ترکیب درآمدهای مالیاتی را نسبت به بودجه مصوب ۱۴۰۰ تا حدی تغییر داده است؛ به گونه‌ای که سهم مالیات اشخاص حقوقی با ۷ واحد درصد افزایش به حدود ۲۶ درصد رسیده و سهم مالیات بر ثروت با ۵ واحد درصد کاهش به حدود ۵.۳ درصد تغییر یافته است.

اجزای منابع لایحه بودجه - درآمدها - مالیات

هزار میلیارد تومان

شرح	قانون ۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	درصد تغییر لایحه ۱۴۰۱ به ۱۴۰۰	سهم در رشد
درآمدهای مالیاتی	۳۲۵	۵۲۷	۶۲.۲	۶۲.۲
مالیات اشخاص حقوقی	۵۹.۲	۱۳۵	۱۲۷.۹	۲۳.۳
مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی	۴۵.۶	۱۱۳	۱۴۷.۸	۲۰.۷
مالیات بر درآمدها	۵۴.۲	۸۵	۵۶.۷	۹.۵
مالیات حقوق کارکنان بخش عمومی	۱۶.۹	۲۵	۴۷.۹	۲.۵
مالیات حقوق کارکنان بخش خصوصی	۱۵.۶	۲۴	۵۳.۸	۲.۶
مالیات مشاغل	۱۷	۳۴	۱۰۰.۰	۵.۲
مالیات بر ثروت	۳۴.۳	۲۸	-۱۸.۴	-۱.۹
مالیات بر واردات	۵۴.۵	۸۰	۴۶.۸	۷.۸
مالیات بر کالاها و خدمات	۱۲۳	۲۰۵	۶۶.۷	۲۵.۲
مالیات بر ارزش افزوده	۸۸.۳	۱۴۹	۶۸.۷	۱۸.۷

در میان منابع درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی شده در لایحه بودجه ۱۴۰۱، افزایش بیش از ۲.۵ برابری مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی و رسیدن آن به رقم ۱۱۳ هزار میلیارد تومان به چشم می‌خورد. در هفت ماهه نخست ۱۴۰۰، حدود ۵۳.۴ هزار میلیارد تومان از این نوع مالیات محقق شده که با فرض استمرار این روند تا پایان سال ۱۴۰۰، درآمد مالیاتی از محل اشخاص حقوقی غیردولتی حدود ۹۲ هزار میلیارد تومان و به طور قابل توجهی بالاتر از رقم هدف‌گذاری شده در بودجه مصوب ۱۴۰۰ خواهد بود. با توجه به اینکه درآمد مالیاتی مزبور مبتنی بر درآمد محقق‌شده در سال مالی قبل است، درنظر گرفتن هدف کسب درآمد مالیات ۱۱۳ هزار میلیارد تومانی اشخاص حقوقی غیردولتی برای سال آینده، منوط به کسب رشد مناسب تولید تا پایان سال جاری، خواهد بود. نرخ پایه مالیات نیز در لایحه ۱۴۰۱ از ۲۵ به ۲۰ درصد کاهش پیدا کرده است که می‌تواند به رونق بیشتر کسب و کارها و افزایش درآمدهای مالیاتی کمک کند.

اجزای منابع لایحه بودجه - درآمدها - مالیات

هزار میلیارد تومان

شرح	قانون ۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	درصد تغییر لایحه ۱۴۰۱ به ۱۴۰۰	سهم در رشد
درآمدهای مالیاتی	۳۲۵	۵۲۷	۶۲.۲	۶۲.۲
مالیات اشخاص حقوقی	۵۹.۲	۱۳۵	۱۲۷.۹	۲۳.۳
مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی	۴۵.۶	۱۱۳	۱۴۷.۸	۲۰.۷
مالیات بر درآمدها	۵۴.۲	۸۵	۵۶.۷	۹.۵
مالیات حقوق کارکنان بخش عمومی	۱۶.۹	۲۵	۴۷.۹	۲.۵
مالیات حقوق کارکنان بخش خصوصی	۱۵.۶	۲۴	۵۳.۸	۲.۶
مالیات مشاغل	۱۷	۳۴	۱۰۰.۰	۵.۲
مالیات بر ثروت	۳۴.۳	۲۸	-۱۸.۴	-۱.۹
مالیات بر واردات	۵۴.۵	۸۰	۴۶.۸	۷.۸
مالیات بر کالاها و خدمات	۱۲۳	۲۰۵	۶۶.۷	۲۵.۲
مالیات بر ارزش افزوده	۸۸.۳	۱۴۹	۶۸.۷	۱۸.۷

رقم مالیات بر واردات در لایحه ۱۴۰۱، حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده که در مقایسه با رقم مصوب ۱۴۰۰، حدود ۴۷ درصد رشد دارد. در لایحه ۱۴۰۱، تغییراتی در اجزای مالیات بر واردات نسبت به بودجه مصوب ۱۴۰۰ ایجاد شده است. از جمله آنها می‌توان به حذف ردیف بودجه‌ای حقوق ورودی گوشی‌های موبایل (با قیمت بیش از ۶۰۰ دلار) و همچنین حذف ردیف بودجه‌ای حقوق ورودی خودرو اشاره کرد که بنظر می‌رسد عملاً در سال ۱۴۰۰، به اجرا در نیامده و هدف‌گذاری ۸.۳ هزار میلیارد تومانی برای آن محقق نشده است. افزایش قابل توجه مالیات بر واردات پیش‌بینی شده در لایحه ۱۴۰۱، بیش از هر چیز از محل افزایش حدود ۹۵ درصدی ردیف بودجه‌ای حقوق ورودی سایر کالاهاست که بر اساس تغییر مبنای محاسبه حقوق ورودی از نرخ ترجیحی ارز به نرخ ارز سامانه مبادله الکترونیکی (ای تی اس) در روز اظهار گمرکی است. با توجه به احتمال افزایش بهای تمام شده کالاهای اساسی و اقلام واسطه‌ای وارداتی بدلیل تغییر مبنای مزبور، لازم است به تناسب افزایش نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق ورودی، حقوق گمرکی و سودبازرگانی کالاهای وارداتی نیز کاهش یابد.

اجزای منابع لایحه بودجه - درآمدها - مالیات

هزار میلیارد تومان

شرح	قانون ۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	درصد تغییر لایحه ۱۴۰۱ به ۱۴۰۰	سهم در رشد
درآمدهای مالیاتی	۳۲۵	۵۲۷	۶۲.۲	۶۲.۲
مالیات اشخاص حقوقی	۵۹.۲	۱۳۵	۱۲۷.۹	۲۳.۳
مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی	۴۵.۶	۱۱۳	۱۴۷.۸	۲۰.۷
مالیات بر درآمدها	۵۴.۲	۸۵	۵۶.۷	۹.۵
مالیات حقوق کارکنان بخش عمومی	۱۶.۹	۲۵	۴۷.۹	۲.۵
مالیات حقوق کارکنان بخش خصوصی	۱۵.۶	۲۴	۵۳.۸	۲.۶
مالیات مشاغل	۱۷	۳۴	۱۰۰	۵.۲
مالیات بر ثروت	۳۴.۳	۲۸	-۱۸.۴	-۱.۹
مالیات بر واردات	۵۴.۵	۸۰	۴۶.۸	۷.۸
مالیات بر کالاها و خدمات	۱۲۳	۲۰۵	۶۶.۷	۲۵.۲
مالیات بر ارزش افزوده	۸۸.۳	۱۴۹	۶۸.۷	۱۸.۷

در لایحه ۱۴۰۱، رقم پیش‌بینی شده برای مالیات بر مشاغل نسبت به بودجه مصوب ۱۴۰۰ تقریباً دو برابر شده و به حدود ۳۴ هزار میلیارد تومان رسیده است. طی هفت ماهه نخست ۱۴۰۰، بر اساس آمارهای سازمان امور مالیاتی، حدود ۹.۵ هزار میلیارد تومان از درآمد در نظر گرفته شده برای مالیات بر مشاغل محقق شده که با فرض استمرار این روند تا پایان سال ۱۴۰۰، تقریباً ۱۶.۳ هزار میلیارد تومان محقق خواهد شد که معادل بیش از ۹۵ درصد رقم پیش‌بینی شده در بودجه مصوب ۱۴۰۰ است.

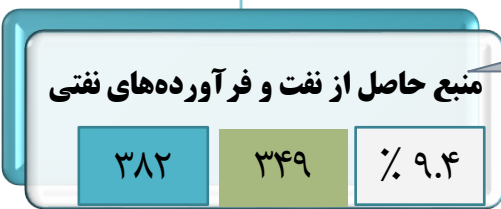
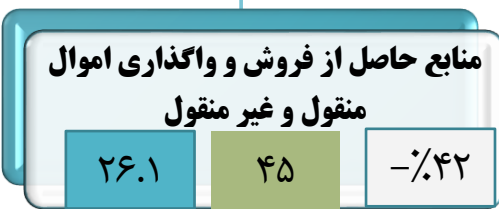
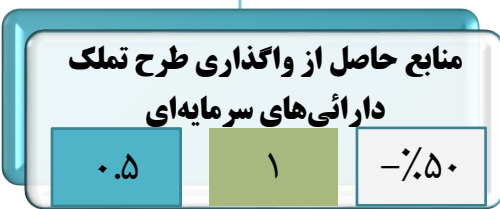
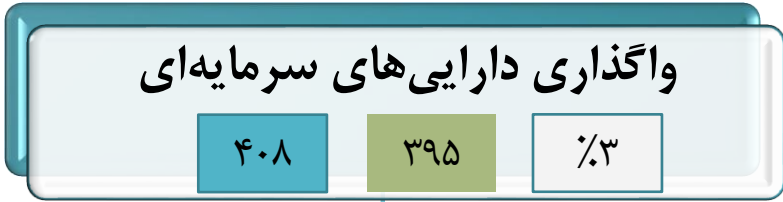
مالیات بر ارزش افزوده در لایحه ۱۴۰۱، تقریباً حدود ۱۴۹ هزار میلیارد تومان هدف‌گذاری شده که نسبت به رقم مصوب بودجه ۱۴۰۰، حدود ۶۹ درصد رشد داشته است. طی هفت ماهه نخست ۱۴۰۰، حدود ۵۴ هزار میلیارد تومان از درآمدهای مالیات بر ارزش افزوده محقق شده که با فرض استمرار این روند تا پایان سال، تقریباً ۹۲ هزار میلیارد تومان محقق خواهد شد که از رقم بودجه مصوب سال ۱۴۰۰ بالاتر است. بنابراین افزایش رقم متناظر در لایحه ۱۴۰۰ تا حدی منطقی به نظر می‌رسد.

ضمناً سهم مالیات بر مشاغل و مالیات بر ارزش افزوده از درآمدهای مالیاتی لایحه ۱۴۰۱، به ترتیب حدود ۶ درصد و ۲۸ درصد است که نسبت به بودجه مصوب سال قبل تغییرات چندانی نداشته است.

اجزای منابع لایحه بودجه - واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای

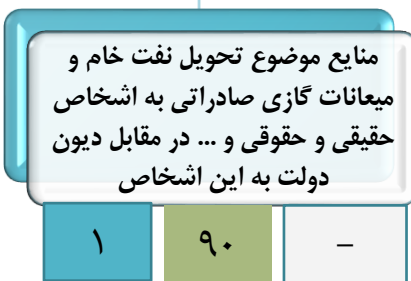
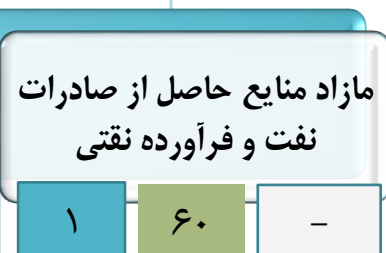
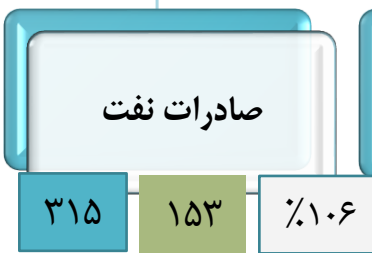
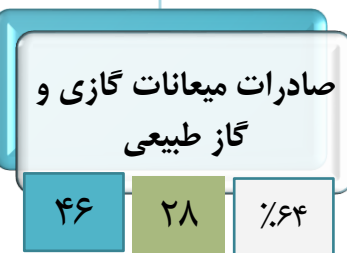
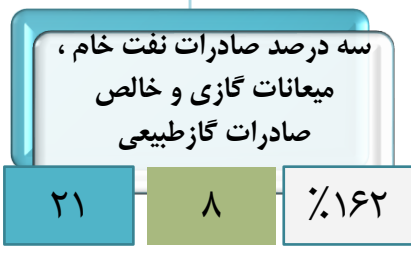
هزار میلیارد تومان

لایحه ۱۴۰۱
قانون ۱۴۰۰
درصد تغییرات

• در صورت تحقق مازاد:
واریز به حساب ذخیره ارزی پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی و اجازه کاهش سقف انتشار اوراق مالی

• در صورت تحقق کمتر از سقف:
تامین مابه التفاوت از منابع حساب ذخیره ارزی و اجازه افزایش سقف انتشار اوراق مالی

• تخصیص منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی:

۲۰٪ (۷۶.۴ هزار میلیارد تومان) ----- صندوق توسعه ملی

۲۰٪ (۷۶.۴ هزار میلیارد تومان) ----- بدهی دولت به صندوق توسعه ملی (وام)

هزار میلیارد تومان

اجزای منابع لایحه بودجه - واگذاری دارایی های مالی

لایحه ۱۴۰۱

قانون ۱۴۰۰

درصد تغییرات

واگذاری دارایی های مالی

۲۹۹

۴۲۷

-۳۰٪

منابع حاصل از فروش و
واگذاری انواع اوراق مالی
و اسلامی

۸۸

۱۳۲

-۳۳٪

منابع حاصل از دریافت
اصل وام ها

۱۶

۱۰۲

۳۳٪

منابع حاصل از واگذاری
شرکت های دولتی

۷۱

۲۵۶

-۷۲٪

منابع حاصل از برگشتی
سال های قبل

۱۰۱

۱۰۶

-۰.۳٪

منابع حاصل از استفاده از
صندوق توسعه ملی

۱۳۷

۳۶۰.۲

۲۷۸٪

منابع حاصل از سایر
واگذاری ها

۰.۱

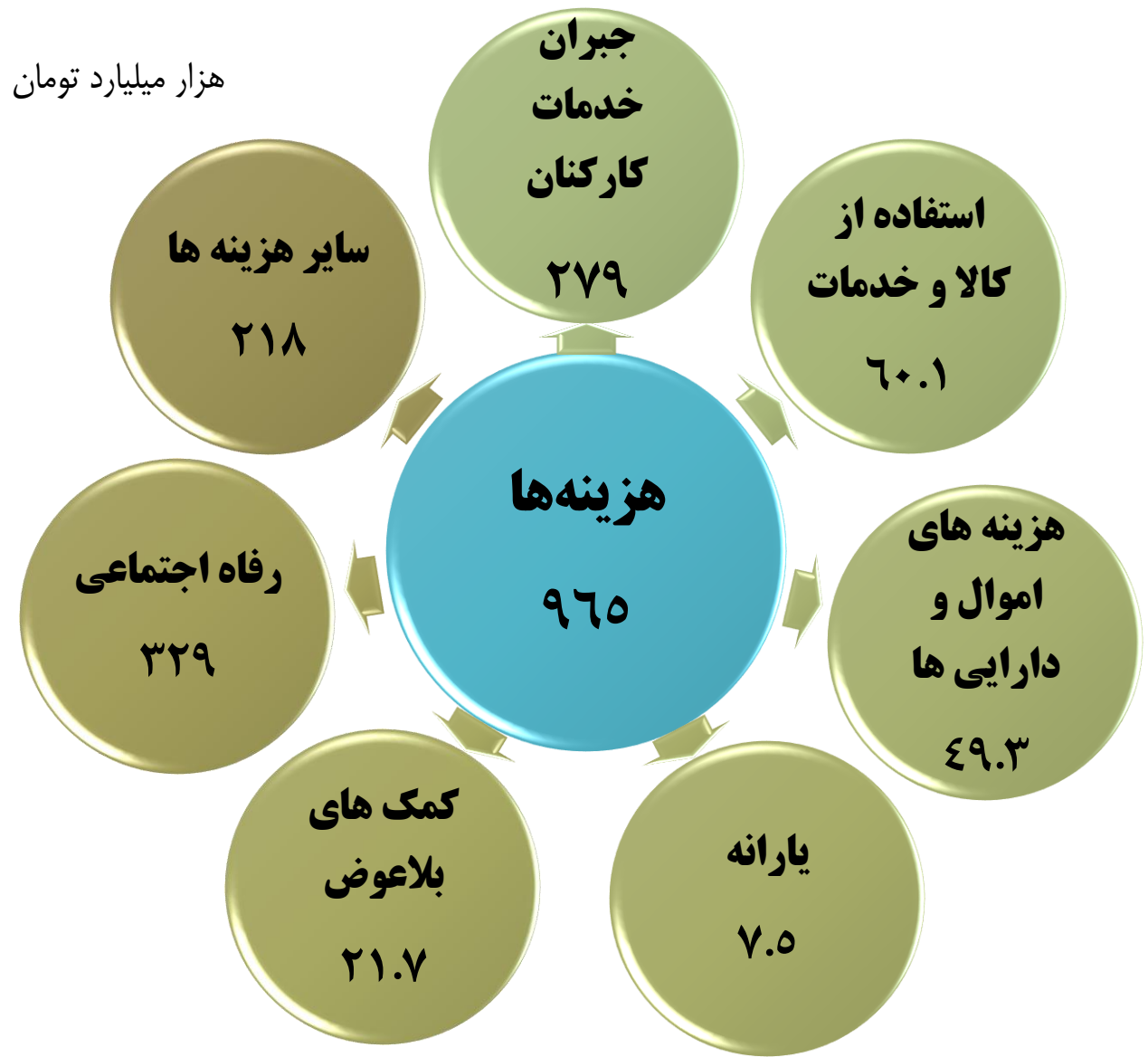
۰.۱

۰

دلیل بالا بودن این رقم، اضافه کردن یک ردیف بودجه ای خارج از سقف بودجه تحت عنوان ارائه حق الامتیاز، واگذاری سهام و حقوق مالکانه در اصلاحیه بودجه ۱۴۰۰ در مجلس بوده است.

اجزای مصارف لایحه بودجه ۱۴۰۱ - هزینه‌ها

هزار میلیارد تومان

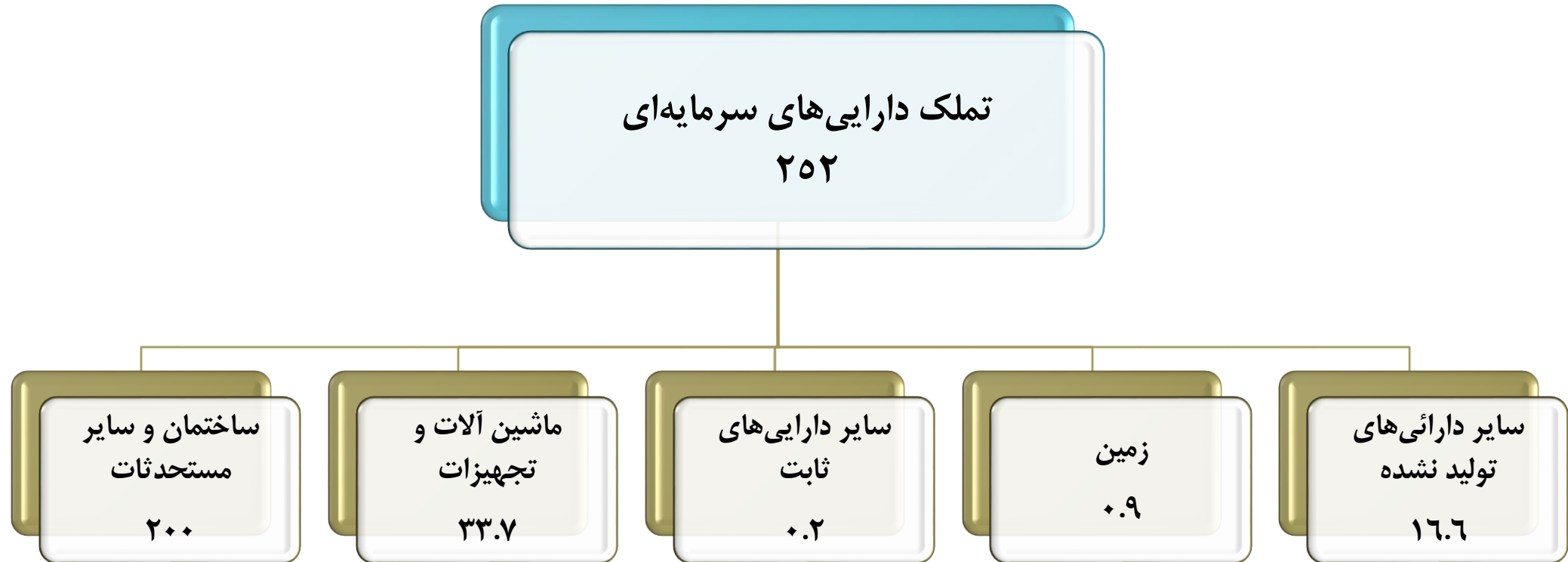

سهم هزینه‌های تخصیص یافته برای جبران خدمات کارکنان و رفاه اجتماعی از مجموع هزینه‌های جاری لایحه ۱۴۰۱، به ترتیب حدود ۲۹ درصد و ۳۴ درصد بوده است.

اجزای مصارف لایحه بودجه ۱۴۰۱ - تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

هزار میلیارد تومان

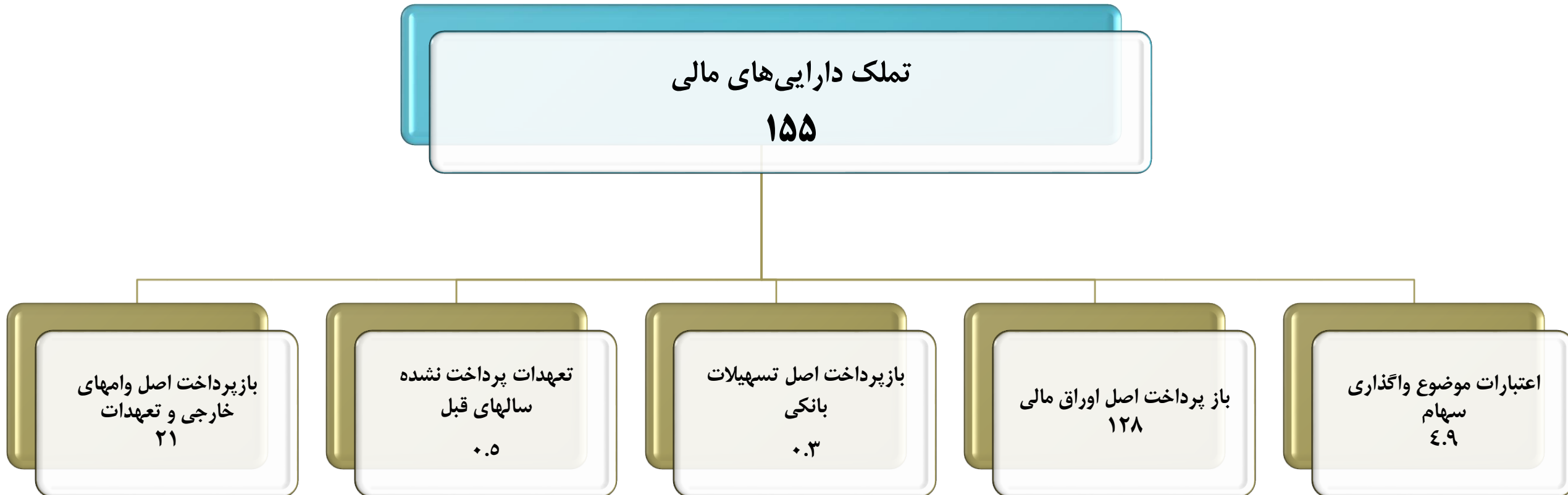

در لایحه ۱۴۰۱، سهم ماشین آلات و تجهیزات و سهم ساختمان از مجموع هزینه‌های عمرانی، به ترتیب ۱۳.۴ درصد و ۷۹.۴ درصد است.

اجزای مصارف لایحه بودجه - تملک دارایی‌های مالی

هزار میلیارد تومان

حدود ۰.۳ درصد از هزینه‌های در نظر گرفته شده برای تملک دارایی‌های مالی در لایحه ۱۴۰۱، به تعهدات پرداخت نشده سال‌های قبل اختصاص یافته است.

نسبت‌های تحلیلی بودجه

نسبت‌ها	قانون ۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	رویکرد لایحه ۱۴۰۱ در مقایسه با قانون مصوب ۱۴۰۰
نسبت درآمدها به پرداخت‌های هزینه‌ای	۵۰٪	۶۹٪	افزایش میزان پوشش هزینه‌های جاری از طریق درآمدهای جاری (کاهش وابستگی به درآمدهای نفت و گاز و درآمدهای حاصل از واگذاری دارایی‌های مالی)
نسبت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به فروش نفت خام	۱۱۵٪	۸۰٪	منطقی‌تر شدن رویکرد دولت در هزینه‌کرد درآمدهای نفتی در پروژه‌های عمرانی
نسبت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به پرداخت‌های هزینه‌ای	۱۹٪	۲۶٪	رویکرد دولت در توجه بیشتر به هزینه‌های عمرانی نسبت به هزینه‌های جاری در مقایسه با سال قبل
نسبت مجموع درآمدها و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به مجموع پرداخت‌های هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۷۸٪	۸۸٪	پوشش‌دهی بخش قابل ملاحظه‌ای از هزینه‌های جاری و هزینه‌های عمرانی از طریق درآمدهای مالیاتی و درآمدهای نفتی

نسبت‌های تحلیلی بودجه

نسبت‌ها	قانون ۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	رویکرد لایحه ۱۴۰۱ در مقایسه با قانون مصوب ۱۴۰۰
سهم درآمدهای مالیاتی از منابع عمومی بودجه دولت	۲۵٪	۳۸٪	اولویت‌دهی بیشتر دولت به درآمدهای مالیاتی برای تامین بودجه عمومی ۱۴۰۱
نسبت مالیات‌ها به پرداخت‌های هزینه‌ای	۳۵٪	۵۵٪	پوشش بخش بیشتری از هزینه‌های جاری توسط درآمدهای مالیاتی
نسبت درآمدهای مالیاتی به GDP (با فرض مقدار GDP تخمینی IMF برای سال ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲)	۶.۴٪	۸٪	پیش‌بینی افزایش قابل توجه نسبت درآمدهای مالیاتی به GDP (میانگین این نسبت برای اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور ۱۵ درصد و برای اقتصادهای OECD، حدود ۳۴ درصد است)
سهم مالیات بر ارزش افزوده از کل درآمدهای مالیاتی	۲۷٪	۲۸٪	عدم تغییر نقش پیش‌بینی شده برای مالیات بر ارزش افزوده در وصول درآمدهای مالیاتی

بودجه و بخش خصوصی

تبصره‌های مرتبط با بخش خصوصی در لایحه بودجه ۱۴۰۱

بودجه و بخش خصوصی

- مشارکت بخش خصوصی در احداث پالایشگاه
- واگذاری شرکت‌های دولتی

• مشارکت بخش غیر دولتی با وزارت نفت جهت احداث پالایشگاه نفت سنگین به ظرفیت ۳۰۰ هزار بشکه در روز (موضوع بند ۱ تبصره ۱)

• واگذاری بنگاه‌های دولتی پس از احراز صلاحیت‌های حرفه‌ای و اهلیت فنی و مالی و عدم بدهی معوق به نظام بانکی، سازمان خصوصی‌سازی و صندوق‌های بازنشستگی با تاکید بر تقویت تعاونی‌ها (موضوع بند الف تبصره ۲) ---- همچنین اجازه دولت برای واگذاری یا انتقال سهام یا اوراق مالی اسلامی معادل سهام فروش نرفته به دستگاه‌های اجرایی در صورت عدم آمادگی بازار سرمایه در جذب سهام

• مشمولیت شرکت‌های واگذاری سال ۱۴۰۱ در ماده ۴ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت جهت واریز مالیات علی الحساب و سود سهام علی الحساب بودجه مصوب به صورت یک دوازدهم در هر ماه (موضوع بند ۲ تبصره ۲)

• الزام وزرا و رؤسای ذیربط دستگاه‌های موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به ارسال فهرست شرکت‌های زیرمجموعه خود که مجموع سهام دولت و شرکت‌های دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد است، به همراه میزان سهام تحت تملک دولت در هر شرکت، به وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور (موضوع بند ۲ تبصره ۲)

بودجه و بخش خصوصی

• واگذاری شرکت‌های دولتی

• ممنوعیت عضویت همزمان مقامات موضوع ماده ۷۱ قانون مدیریت کشوری و معاونان آنها و مدیران دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون خدمات کشوری و قانون محاسبات عمومی کشور و همچنین کارکنان آنها در سطوح مدیریتی شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و سازمان‌ها اعم از زیرمجموعه خود و زیرمجموعه سایر دستگاه‌ها (موضوع بند ۵ تبصره ۲)

• الزام شرکت یا سازمان‌های دولتی تابعه وزارت راه و شهرسازی به واریز سود قابل تقسیم سالانه ناشی از فعالیت‌های خود (تا سقف ۱ هزار میلیارد تومان) به حساب صندوق توسعه حمل و نقل و اجازه به صندوق برای تامین مالی طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به آنها در چارچوب اساسنامه (موضوع بند ۲ تبصره ۲)

• اجازه استفاده سه شرکت بازرگانی دولتی ایران، پشتیبانی امور دام کشور و خدمات حمایتی کشاورزی از تسهیلات بانکی فراتر از سقف مصوب؛ به منظور پشتیبانی و تدارک مناسب کالاهای اساسی (موضوع بند ۲ تبصره ۲)

• ممنوعیت توثیق سهام شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری نزد مؤسسات مالی و اعتباری جهت اخذ تسهیلات، جز با تأیید کتبی وزیر امور اقتصادی و دارایی (موضوع بند ۲ تبصره ۲)

بودجه و بخش خصوصی

- واگذاری شرکت‌های دولتی

- تامین مالی خارجی

- مشارکت بخش خصوصی در اجرای طرح‌ها

• تکلیف دولت برای واريز ماهانه دو درصد از يك دوازدهم هزینه‌های جاری شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات غیرانتفاعی وابسته به دولت (که سودده هستند) به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور (موضوع بند ط تبصره ۲)

• سقف معادل ریالی ۲۶ هزار میلیارد یورو تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) برای طرح‌های دولتی و غیردولتی

• در خصوص طرح‌های غیردولتی؛ الزام وزارت امور اقتصادی و دارایی به صدور ضمانتنامه بازپرداخت پس از اخذ تضمین لازم از بانک‌های عامل که به پشتوانه اخذ وثایق مناسب و کافی از مالکان طرح‌ها صادر شده است (موضوع بند الف تبصره ۳)

• تمدید مجوز دولت برای اخذ وام از دولت روسیه تا مبلغ ۵ میلیارد دلار برای طرح‌های عمرانی با اولویت انرژی‌های نو، هسته‌ای، نیرو، راه آهن، بزرگراه‌ها، سدها، شبکه های آبیاری و طرح‌های انتقال آب (موضوع بند ب تبصره ۳)

• اجازه به دولت برای حمایت از طرح‌ها تا سقف ۱۰ درصد از سرجمع اعتبارات طرح‌های عمرانی مربوط به هر دستگاه اجرایی به منظور جلب مشارکت بخش غیردولتی جهت اتمام هرچه سریعتر طرح‌های عمرانی نیمه تمام، آماده بهره‌برداری و جدید (موضوع بند الف تبصره ۴)

بودجه و بخش خصوصی

- تامین مالی داخلی از محل انتشار اوراق

• اجازه به شرکت‌های دولتی برای انتشار اوراق مالی اسلامی تا سقف ۸ هزار میلیارد تومان با تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط آنها به منظور اجرای طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست محیطی (موضوع بند الف تبصره ۵)

• اجازه به دولت برای انتشار اوراق مالی اسلامی (ریالی - ارزی) از جمله اسناد خزانه اسلامی تا سقف ۸۶ هزار میلیارد تومان برای تامین مالی داخلی (موضوع بند ب تبصره ۵)

• اجازه واگذاری اوراق فروش نرفته دولت و شرکت‌های دولتی به تمامی طلبکاران؛ اعم از پیمانکاران، مشاوران، تأمین‌کنندگان تجهیزات و همچنین سایر هزینه‌های تعهدشده اعتبارات این قانون از جمله تملک اراضی (موضوع بند ج تبصره ۵)

• اجازه انتشار اوراق مالی اسلامی ریالی به شهرداری و سازمان‌های وابسته تا حداکثر ۸ هزار میلیارد تومان با هدف توسعه حمل و نقل و زیرساخت شهری (موضوع بند د تبصره ۵)

• انتشار حداکثر ۱۰ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی ریالی توسط دولت برای بازپرداخت اصل و سود اوراق سررسید شده در سال ۱۴۰۱ (موضوع بند ه تبصره ۵)

• اجازه به دولت برای انتشار ۲ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی برای احداث، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) و دانشگاه فرهنگیان (موضوع بند ب تبصره ۵)

بودجه و بخش خصوصی

• مالیات و عوارض

• اجازه به وزارت نیرو برای افزایش نرخ آب‌بها به میزان ۱۵ درصد به ازای هر مترمکعب فروش آب شرب بالاتر از الگوی مصرف تعیین شده توسط هیأت وزیران علاوه بر دریافت نرخ آب‌بهای شهری (موضوع بند الف تبصره ۶)

• اجازه به وزارت امور اقتصادی و دارایی برای قطعی کردن آن بخشی از پرونده‌های مؤدیان مالیات بر ارزش افزوده دوره‌های سنوات ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۷ که اظهارنامه‌های خود را در موعد مقرر تسلیم نموده‌اند و تاکنون مورد رسیدگی قرار نگرفته‌اند (موضوع بند ب تبصره ۶)

• تعیین عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور به میزان ۱۰ درصد مبلغ برق مصرفی در سقف ۶ هزار میلیارد تومان و معافیت مشترکان برق روستایی و عشایری و برق چاه‌های کشاورزی از این حکم (موضوع بند ج تبصره ۶) و واریز ۲۰ درصد منابع حاصله به حساب شرکت توانیر و ۸۰ درصد به حساب سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (موضوع بند ج تبصره ۶)

• اجازه به وزارت نفت و نیرو برای اخذ ماهانه ۲۰۰ تومان از هر واحد مسکونی مشترکان گاز، ۱۰۰ تومان از هر واحد مسکونی مشترکان برق و ۱۰۰۰ تومان از هر یک از واحدهای تجاری مشترکان گاز و برق (موضوع بند ه تبصره ۶)

• تعیین حق بیمه سالانه هر واحد مسکونی دارای انشعاب برق در سال ۱۴۰۱ به میزان ۱۰۰ هزار تومان برای اجرای قانون تاسیس صندوق بیمه همگانی حوادث طبیعی (موضوع بند ه تبصره ۶)

بودجه و بخش خصوصی

• مالیات و عوارض

• الزام وزارت امور اقتصادی و دارایی به اخذ یک در هزار ارزش مواد اولیه، قطعات و کالاهایی که تمام یا قسمتی از آنها قابل بازیافت است (با تعیین سازمان محیط زیست)؛ به منظور اجرای ماده (۶) قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی (موضوع بند و تبصره ۶)

• اعطای تسهیلات و حمایت‌های مالی برای کاهش آلودگی‌های زیست محیطی و جلوگیری از تخریب محیط زیست هر شهرستان از محل ۲۰ درصد منابع حاصل از عوارض آلاینده‌گی موضوع عوارض سبز ماده (۲۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۴۰۰ (موضوع بند ز تبصره ۶)

• الزام کلیه مراکز درمانی اعم از دولتی، خصوصی، وابسته به نهادهای عمومی، نیروهای مسلح، خیریه‌ها و شرکت‌های دولتی به واریز ۱۰ درصد از حق الزحمه یا حق‌العمل گروه پزشکی به حساب سازمان امور مالیاتی (موضوع بند ح تبصره ۶)

• الزام سازمان امور مالیاتی به اخذ ۱۰ درصد ارزش کالاها و خدمات آسیب‌رسان به سلامت موضوع مواد (۴۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی و واریز به حساب خزانه‌داری کل کشور

• الزام (ایراتور)های ارائه‌دهنده خدمات خبراتی به اخذ ۳ تومان به ازای هر پیامک از کاربران (موضوع بند ی تبصره ۶)

بودجه و بخش خصوصی

• مالیات و عوارض

- الزام وزارت راه و شهرسازی به اخذ عوارض جاده‌ای در کلیه آزادراه‌ها به صورت الکترونیکی با مشارکت بخش غیردولتی (موضوع بند ۶ تبصره ۶)
- الزام وزارت فرهنگ و ارشاد به اخذ عوارض ۱۰ درصدی از فروش انواع بازی‌های خارجی قابل نصب در یارانه، تلفن‌های همراه و کنسول عوارضی جهت صرف حمایت از توسعه بازی‌های تولید داخل (موضوع بند ۶ تبصره ۶)
- الزام قوه قضاییه به ایجاد دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی و مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه را به سامانه تنظیم قرارداد الکترونیکی به منظور افزایش درآمدهای مالیاتی (موضوع بند ۳ تبصره ۶)
- تکلیف سازمان امور مالیاتی برای ایجاد زیرساخت لازم برای پرداخت الکترونیکی مالیات و مفاصا حساب در کشور ظرف سه ماه (موضوع بند ۳ تبصره ۶)
- اجازه به دولت برای اخذ ۵۳۷۰۰ تومان به ازای صادرات هر راس دام سبک و ۱۶۷۰۰ تومان به ازای صادرات هر کیلوگرم دام سنگین (موضوع بند ۳ تبصره ۶)
- معافیت مالیات انتشارات کمک درسی تا سقف ۲۰۰ میلیون تومان
- ۵ درصد بخشودگی مالیاتی برای مالیات بر عملکرد سال ۱۴۰۰ برای واحدهای صنفی با درآمد مشمول مالیات کمتر از ۱۰۰ میلیون تومان (موضوع بند ۴ تبصره ۶)

بودجه و بخش خصوصی

• مالیات و عوارض

- حذف معافیت مالیاتی موسسات کنکور (موضوع بند ق تبصره ۶)
- الزام به بازگشت ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی برای برخورداری از معافیت‌های مالیاتی درآمدهای حاصل از صادرات کالاها و خدمات و هرگونه جایزه و مشوق‌های صادراتی (موضوع بند ق تبصره ۶)
- الزام وزارت امور اقتصادی و دارایی به سیاست اعتبار مالیاتی و گمرکی با نرخ صفر به جای معافیت‌های قانونی مالیاتی مصرح در قانون مالیات‌های مستقیم و قانون امور گمرکی (موضوع بند ث تبصره ۶)
- وضع مالیات برای خودروهای سواری و وانت دوکابین اشخاص حقیقی و حقوقی با ارزش بیش از ۱ میلیارد تومان
- الزام مناطق آزاد تجاری- صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی به پرداخت مالیات بر ارزش افزوده مشابه سرزمین اصلی در سال ۱۴۰۱ (موضوع بند ش تبصره ۶)
- مشمولیت مالیاتی درآمد حاصل از صادرات مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت خام و نیمه خام در تمام نقاط کشور (تعریف و فهرست مواد خام و نیمه خام مذکور به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی و تصویب توسط هیأت وزیران)- (موضوع بند ت تبصره ۶)

بودجه و بخش خصوصی

• مالیات و عوارض

• تعیین مالیات به نرخ ۲.۵ درصد به ماخذ میانگین قیمت‌های روز منطقه برای اولین نقل و انتقال قطعی ساختمان‌های نوساز اشخاص حقیقی اعم از مسکونی و غیره که بیش از سه سال از تاریخ صدور گواهی پایان کار آنها نگذشته باشد (موضوع بند ۶ تبصره ۶)

• الزام اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل گروه اول به واریز ۲ درصد از وجوهی که برای خدمات دریافتی پرداخت می‌کنند (مجموعاً به ارزش بیش از ۵۰۰ هزار تومان) به حساب سازمان امور مالیاتی به عنوان علی‌الحساب مالیات مؤدی (موضوع بند ۶ تبصره ۶)

• عدم اجرای بند ۲ ماده ۱۴۵ قانون مالیات‌های مستقیم برای اشخاص حقوقی در سال ۱۴۰۱؛ به معنای عدم معافیت مالیاتی سود یا جوایز متعلق به حساب‌های پس‌انداز و سپرده‌های مختلف اشخاص حقوقی نزد بانک‌های ایرانی یا موسسات اعتباری غیربانکی مجاز (موضوع بند ۶ تبصره ۶)

• معافیت از پرداخت مالیات هرگونه نقل و انتقال دارایی به/ از شرکت‌های سهامی عام طرح (پروژه)، صندوق‌های سرمایه‌گذاری غیرمستقیم و یا صندوق‌های سرمایه‌گذاری اعم از طرح (پروژه)، زمین و ساختمان، املاک و مستغلات از پرداخت مالیات نقل و انتقال (موضوع بند ۷ تبصره ۷)

بودجه و بخش خصوصی

- تجارت

- صنعت و ارتباطات

- تعیین نرخ ارز اعلام شده بانک مرکزی نرخ سامانه مبادله الکترونیکی (ای.تی.اس) در روز اظهار گمرکی؛ به عنوان مبنای محاسبه ارزش گمرکی کالاهای وارداتی در همه موارد از جمله محاسبه حقوق ورودی (موضوع بند ۵ تبصره ۷)

- کاهش نرخ حقوق گمرکی برای کالاهای اساسی، دارو، تجهیزات و ملزومات مصرفی پزشکی و همچنین نهادهای کشاورزی و دامی از ۴ درصد به یک درصد (موضوع بند ۵ تبصره ۷)

- الزام دستگاههای اجرائی و نهادهای عمومی به راه اندازی "پنجره واحد خدمات هوشمند" بر اساس الزامات مصوب شورای اجرایی فناوری اطلاعات حداکثر تا بهمن ماه سال ۱۴۰۱ (موضوع بند ۷ تبصره ۷)

- الزام دستگاههای اجرائی و نهادهای عمومی به در اختیار قرار دادن ابنیه و زیر ساختهای خود از قبیل تیرهای انتقال، کانال ها، داکت ها و فضاهای مناسب نصب تجهیزات ارتباطی به اپراتورهای مخابراتی بر اساس تعرفه های مصوب (موضوع بند ۷ تبصره ۷)

- اجازه به وزارت صمت برای واگذاری مجوزها و معادن از طریق بازار سرمایه (موضوع بند ۷ تبصره ۷)

بودجه و بخش خصوصی

• کشاورزی

• الزام شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها و سازمان آب و برق خوزستان به تأمین هزینه‌های خرید و نصب شمارشگر (کنتور)های حجمی و هوشمند چاه‌های آب کشاورزی مجاز از محل منابع داخلی و اعتبارات و تخصیص ۱۰۰ درصد اقساط وصولی به اجرای طرح‌های احیاء و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی سازمان آب و برق خوزستان (موضوع بند ج تبصره ۸)

• الزام وزارت جهاد کشاورزی به فروش اموال منقول و غیرمنقول مازاد خود و دستگاه‌های تابعه به ارزش حداکثر ۲۰ هزار میلیارد تومان و تخصیص آن برای کمک‌های فنی و اعتباری، یارانه نهاده و محصول با اولویت اجرای الگوی کشت، کشاورز قراردادی، توسعه کشاورزی نوین، شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی، عملیات آب و خاک و توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی و تضمین سرمایه‌گذاری و صادرات محصولات کشاورزی (موضوع بند ح تبصره ۸)

• الزام بانک مرکزی به ایجاد امکان پذیرش پروانه چرای دام، ضمانت زنجیرهای و حساب یارانه را بعنوان وثیقه و تضمین بازپرداخت تسهیلات دریافتی عشایر از بانک‌های دولتی، خصوصی و موسسات اعتباری غیربانکی (موضوع بند ل تبصره ۸)

• الزام دولت به اولویت‌دهی در خرید خود از شرکت‌های ایرانی فعال در حوزه کشاورزی فراسرزمینی تحت شرایط مساوی در واردات محصولات کشاورزی و دامی (موضوع بند م تبصره ۸)

• تأمین یارانه حمل و نقل هوایی صادرات محصولات کشاورزی از محل اعتبارات هزینه‌ای به منظور حمایت از توسعه صادرات محصولات کشاورزی به ویژه به کشورهای همسایه و اتحادیه اوراسیا (موضوع بند ن تبصره ۸)

بودجه و بخش خصوصی

• آموزش و پژوهش

• امور انتظامی

• الزام شرکت‌ها، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به واریز حداقل ۴۰ درصد از هزینه امور پژوهشی در مقاطع سه ماهه به میزان ۲۵ درصد به حساب صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری نزد خزانه‌داری (موضوع بند و تبصره ۹)

• الزام به پرداخت حداقل ۶۰ درصد از مبلغ هر طرح (پروژه) به دانشجویان، پژوهشگران پسادکتری، دانش‌آموختگان پژوهشگر و نیروهای کارورز (موضوع بند و تبصره ۹)

• اجازه به وزارت آموزش و پرورش برای به تعویق انداختن بازنشستگی معلمان دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر تا سن ۶۵ سالگی و در صورت رضایت معلمان (موضوع بند ی تبصره ۹)

• افزایش ۵ درصدی تعرفه جریمه‌های رانندگی در سال ۱۴۰۱ معلمان (موضوع بند ج تبصره ۱۰)

• اجازه به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای صدور اسناد مالکیت حدنگاری اراضی کشاورزی با استفاده از ظرفیت‌های بخش غیردولتی تا سقف ۶۰۰ میلیارد تومان (موضوع بند د تبصره ۱۰)

• الزام دولت به اخذ جریمه‌های موضوع قانون اصلاح قانون تعزیرات حکومتی و تخصیص بخشی از آن برای راه‌اندازی و ارتقای سامانه‌های مربوط به تنظیم بازار، بازرسی و نظارت بر بازار و وزارت صنعت، معدن و تجارت بابت انجام مأموریت‌های محوله و تأمین کسری هزینه مربوط به بازرسی و نظارت بر تأمین، توزیع و بازار کلیه اقلام مشمول طرح‌های نظارتی (موضوع بند ز تبصره ۱۰)

بودجه و بخش خصوصی

- اجازه به وزارت راه و شهرسازی برای صرف حداکثر ۱۰ هزار میلیارد تومان برای اجرای طرح‌های بازآفرینی شهری و احیای بافت‌های فرسوده و تاریخی موجود در بافت فرسوده، مصلی تهران، طرح‌های مسکن و سایر موارد پیش‌بینی‌شده در قانون جهش تولید مسکن مصوب سال ۱۴۰۰ از محل منابع داخلی و یا تهاتر اراضی و املاک (موضوع بند الف تبصره ۱۱)

- اجازه به وزارت راه و شهرسازی برای مولدسازی اموال منقول و غیرمنقول خود و همچنین تغییر کاربری و فروش زمین‌های مازاد در اختیار تا سقف ۱۰ هزار میلیارد تومان و تخصیص منابع حاصل به تکمیل، توسعه و نگهداری زیرساخت‌های حمل و نقل جاده‌ای، ریلی، هوایی، دریایی و تجهیزات و ناوگان (موضوع بند ب تبصره ۱۱)

- افزایش ۱۰ درصدی حقوق گروه‌های مختلف حقوق‌بگیر در تمامی دستگاه‌های اجرائی و برخورداری طبقات پایین‌تر از درصد بیشتر (موضوع بند الف تبصره ۱۲)

- تعیین حداقل حقوق ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومانی (موضوع بند الف تبصره ۱۲)

- افزایش سنوات خدمت مورد قبول برای بازنشستگی تمامی مستخدمین مرد و زن دارای حداقل مدرک کارشناسی معتبر به مدت ۲ سال (موضوع بند د تبصره ۲۰)

- محاسبه حقوق بازنشستگی براساس متوسط حقوق سه سال آخر زمان اشتغال (موضوع بند د تبصره ۲۰)

- مسکن

- حمل و نقل

- حقوق و دستمزد نیروی انسانی

بودجه و بخش خصوصی

• یارانه

- عدم مشمولیت منابع حاصل از اصلاح قیمت بنزین نسبت به قبل از سهمیه‌بندی سال ۱۳۹۸، از عوارض و مالیات بر ارزش افزوده و سهم ۱۴.۵ درصدی شرکت نفت (موضوع بند الف تبصره ۱۴)
- الزام وزات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به دهک‌بندی درآمدی کلیه خانوارهای یارانه بگیر و حذف یارانه نقدی و طرح معیشتی خانوارهای پر درآمد ظرف ۳ ماه به منظور تخصیص منابع حاصل برای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر (موضوع بند ب تبصره ۱۴)

منابع یارانه	مبلغ (هزار میلیارد تومان)
دریافتی حاصل از فروش داخلی فرآورده های نفتی	۷۵.۴
دریافتی حاصل از فروش صادراتی فرآورده های نفتی	۱۸۶
دریافتی حاصل از فروش داخلی گاز طبیعی با احتساب عوارض و مالیات ارزش افزوده	۸۴.۷
صادرات LPG شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران	۷
منابع حاصل از اصلاح نرخ گاز سوخت پتروشیمی ها، پالایشگاه ها و صنایع پایین دستی ، مجتمع های احیای فولاد و مصارف مربوط به آنها معادل نرخ خوراک گازپتروشیمی ها، صنایع سیمان و سایر صنایع معادل ۱۰ درصد نرخ خوراک پتروشیمی ها	۹۴.۴
معوقات و مازاد درآمد	۲۳
مجموع	۴۷۰.۷

تفاوت‌ها ناشی از گردکردن ارقام است.

بودجه و بخش خصوصی

• یارانه

• عدم همخوانی مصارف و منابع یارانه درج شده در لایحه بودجه ۱۴۰۱ (اختلاف ۹۰۰ هزار میلیارد تومانی)

مبلغ (هزار میلیارد تومان)	مصارف یارانه
۳۴	عوارض و مالیات بر ارزش افزوده فرآورده های نفتی فروش داخلی و گاز طبیعی
۷۶	هزینه های تولید، توزیع و انتقال فرآورده های نفتی
۲۵	حمایت از تولید بخش انرژی
۰	معافیت مدارس از پرداخت هزینه های آب، برق و گاز مصرفی
۷۴	پرداخت یارانه نقدی و غیر نقدی (۴۲.۸) و اجرای طرح معیشت (۳۱)
۳۶	کاهش فقر مطلق خانوارها تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی و سازمان بهزیستی
۳۲	ماده (۴۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت
۱	یارانه شیر مدارس
۳	سازمان تامین اجتماعی- حق بیمه سهم دولت اقشار خاص
۱۰۰۶	جبران اصلاح نرخ کالاهای اساسی، دارو، یارانه نان و خرید تضمینی گندم
۴	یارانه نهاده های کشاورزی، تنظیم بازار کالاهای اساسی و ضروری و تادیه تعهدات مربوط
۰	سازمان پژوهشی و برنامه ریزی آموزش - یارانه کتب درسی
۳	اجرای حمایت از معلولین
۳	اجرای سایر مواد (۸) تا (۱۱) قانون هدفمند کردن یارانه ها
۰	خرید تضمینی چای
۵	صندوق ملی مسکن بابت تأمین مسکن محرومین
۶۶	صندوق پیشرفت و عدالت ایران (توزیع ملی و استانی)
۳	خرید تضمینی آب استحصالی و پساب تصفیه شده از بخش غیردولتی و و تامین و خرید برق جزایر جنوب کشور
۱۳۷۱	مجموع مصارف

بودجه و بخش خصوصی

• برق

• الزام شرکت تولید مواد اولیه و سوخت هسته‌ای ایران به فروش مواد معدنی و محصولات جانبی همراه با مواد پرتوزا پس از جداسازی و واریز منابع حاصل از آن (پس از کسر هزینه) به حساب خزانه‌داری کشور جهت سرمایه‌گذاری در طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (موضوع بند ج تبصره ۱۵)

• الزام شرکت ملی گاز ایران و شرکت توانیر به هوشمندسازی مصرف، برقراری ارتباط و شناسایی و وصول مطالبات مشترکان با اولویت مشترکان عمده پرمصرف و همچنین نصب کنتورهای هوشمند از طریق بخش غیر دولتی (بند د تبصره ۱۵)

• اجازه به وزارت نیرو برای تاسیس شرکت‌های صندوق پروژه با مشارکت متقاضیان و سرمایه‌گذاران بخش غیر دولتی به منظور تجهیز منابع، احداث و بهره‌برداری از پنج هزار مگاوات نیروگاه برق با اولویت مناطق محروم و کمتر توسعه یافته با حداکثر آورده نقدی ۴۹ درصدی بخش دولتی (اعم از نقدی و غیرنقدی) و کاهش سهم این بخش به ۲۰ درصد پس از تکمیل نیروگاه (موضوع بند ز تبصره ۱۵)

• اجازه به دولت برای برای احداث ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه اتمی تولید برق از طریق مشارکت با سازندگان بین‌المللی و صنایع داخلی (موضوع بند ح تبصره ۱۶)

بودجه و بخش خصوصی

• سیاست‌های حمایتی

- الزام بانک مرکزی به پرداخت تسهیلات قرض الحسنه از محل ۱۰۰ درصد مانده سپرده‌های قرض الحسنه و ۵۰ درصد سپرده‌های جاری شبکه بانکی پس از کسر سپرده قانونی (موضوع تبصره ۱۶)
- امکان پرداخت بخشی از مابه‌التفاوت تعرفه دولتی و غیردولتی در سقف اعتبارات مصوب سازمان‌های بیمه‌گر پایه سلامت در قالب افزایش سهم آنها و بدون کاهش تعهدات قبلی (موضوع بند الف تبصره ۱۷)
- الزام کلیه دستگاه‌ها از جمله نهادهای عمومی غیردولتی و بنیادها که به هر شکل از اقشار آسیب‌پذیر حمایت می‌کنند، به **ثبت تمامی حمایت‌ها و کمک‌های خود** را با لحاظ محرمانگی آن به تفکیک شماره (کد) ملی فرد دریافت‌کننده به منظور ساماندهی و کارآمدسازی سیاست‌های حمایتی (موضوع بند ه تبصره ۱۷)
- استمرار معافیت ۲۰ درصدی کارگاه‌های مشمول قانون "**معافیت از پرداخت سهم بیمه** کارفرمایانی که حداکثر پنج نفر کارگر دارند مصوب ۱۳۶۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن" که ۵ سال و کمتر از آن مشمول معافیت مذکور بوده‌اند.

بودجه و بخش خصوصی

• بهره‌وری

- تغییر نام صندوق کارآفرینی امید به صندوق پیشرفت و عدالت ایران و آغاز فعالیت با ۳۱ صندوق استانی تابعه
- تامین منابع این صندوق و واحدهای استانی آن از محل ردیف‌ها و جداول قانون بودجه سنواتی (از جمله فروش اموال منقول و غیر منقول مازاد، سهم استان‌ها از حقوق دولتی معادن، مازاد درآمدهای استانی و ۲۰ درصد از اعتبار قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت، اعتبارات حمایت از تولید قانون هدفمندی یارانه‌ها) بعنوان کمک‌های بلاعوض بخش غیردولتی (موضوع بند الف تبصره ۱۸)
- حمایت از طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با رشد و تولید هر دستگاه اجرایی معادل وجوه واریزی هر دستگاه به صندوق پیشرفت و عدالت ایران بابت فروش اموال و دارایی منقول و غیرمنقول مازاد دولتی (موضوع بند ب تبصره ۱۸)
- شناسایی و فروش اموال غیرمنقول ثبت نشده دستگاه‌های اجرایی توسط وزارت اقتصاد و دارایی و واریز وجه به حساب خزانه‌داری
- الزام دستگاه‌های اجرایی برای ارائه برنامه عملیاتی خود برای ارتقای بهره‌وری تا پایان خرداد ۱۴۰۱ (موضوع بند ز تبصره ۱۸)

بودجه و بخش خصوصی

- سیاست‌های حمایتی تولید

• الزام بانک‌ها و موسسات عامل موضوع قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری (برداشتی از محل منابع صندوق توسعه ملی) به اعطای تسهیلات به طرح‌های اشتغال‌زایی در مناطق هدف (موضوع بند ج تبصره ۱۸)

• مشخص شدن سهم بخش‌های اقتصادی از تسهیلات پرداختی شبکه بانکی برای تولید و اشتغال در سل ۱۴۰۱، تا یک ماه پس از ابلاغ این قانون (موضوع بند د تبصره ۱۸)

• اجازه به دولت برای صرف حداکثر ۳۰ هزار میلیارد تومان از سهام و سهم‌الشرکه خود در شرکت‌های دولتی و همچنین اموال منقول و غیر منقول برای افزایش سرمایه دولت در بانک‌های دولتی (موضوع بند ه تبصره ۱۸)

• اجازه به شرکت‌ها و سازمان‌های توسعه‌ای تابعه وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و نفت به تخصیص حداکثر ۱ هزار میلیارد تومان از منابع داخلی خود به برای کمک به سرمایه‌گذاری در برنامه‌های تحقق رشد و تولید، صادرات کالا و خدمات، حمایت از ساخت داخل و طرح‌های توسعه‌ای توسط بخش‌های خصوصی و تعاونی (موضوع بند و تبصره ۱۸)